

بعضی از بیماری‌های واگیردار و ویژگی آنها

نام بیماری	عامل مولد	چگونگی انتشار	محل آسیب‌پذیر در بدن	دوره نهفتگی بیماری	فصل خطرناک	علائم بیماری	راه معالجه	میزان خطر	مصونیت
آبله مرغان	ویروس	ترشحات بینی و دهان، تماس با اشیای آلوده	دستگاه گردش خون و پوست	معمولاً ۱۴ روز	زمستان، بهار، به‌ویژه در دوران کودکی	تب ملایم، ضعف، ظهور دانه‌هایی در پوست	جلوگیری از خارش و عفونی شدن دانه‌ها	معمولاً کم	دائمی پس از بهبود، پیشگیری ندارد
آنفلوآنزا	چند نوع ویروس	ترشحات بینی، تماس با اشیای آلوده به ویروس	دستگاه تنفس	۱ تا ۲ روز	زمستان و بهار، ولی در هر فصلی ممکن است	تب ناگهانی، ضعف، درد پشت و اندامها، گلودرد متورم و دردناک	استراحت، مایعات تقویت‌کننده	کم‌خطر، مگر در مواردی استثنایی	احتمالاً موقت پس از بهبودی
اوریون	ویروس	آب دهان و بینی	غده بزاقی بناگوشی	معمولاً ۱۷ تا ۲۵ روز	زمستان و بهار	تب، تورم و درد غده بناگوشی	درمان موضعی، استفاده از گاماگلوبولین و سرم برای جلوگیری از موارد خطرناک	کم‌خطر، مگر در مواردی استثنایی	دائمی پس از بهبودی، غیر فعال به وسیله گاماگلوبولین
برونشیت	باکتری	ترشحات بینی و آب دهان	ناپژه‌ها و شش‌ها	مختلف	زمستان و بهار	سرفه، لرز، تب، درد ماهیچه‌ها به خصوص در ناحیه پشت	استراحت کامل، داروهای آنتی‌بیوتیک	کم‌خطر، مگر در مواردی استثنایی	احتمالاً هیچ
پاراتیفوئید (شبه حصبه)	چند نوع باکتری	غذا و آب آلوده، مگس، مدفوع افراد مبتلا	روده، جریان خون	۱ تا ۱۰ روز	تابستان	تب، اسهال، بزرگ شدن طحال	داروهای آنتی‌بیوتیک	معمولاً کشنده نیست	دائمی پس از بهبودی، مصونیت فعال به مدت ۲ سال
تب مالت	باکتری	تماس مستقیم با دامها و شیر آلوده	جریان خون و سایر اندامها	۵ تا ۲۱ روز	همه فصول	تب، عرق، درد مفاصل	داروهای سولفا و آنتی‌بیوتیک	کم‌خطر است اما گاهی مزمن می‌شود	احتمالاً هیچ
تیفوس	ریکتسیا	شیش	جریان خون و پوست	۶ تا ۱۵ روز	زمستان	تب، لرز، درد عمومی اندامها	داروهای آنتی‌بیوتیک	در کودکان کم‌خطر، در بزرگسالان احتمال خطر مرگ	دائمی پس از بهبودی، واکنش برای حصول مصونیت فعال
حصبه (از نوع باسیل)	باکتری	آب، غذا، مدفوع بیماران، اشیای آلوده	روده بزرگ، جریان خون	معمولاً ۷ تا ۱۴ روز	تابستان	تب زیاد و مداوم، اسهال خونی، ظهور لکه‌های قرمز در سطح شکم	داروهای آنتی‌بیوتیک	در صورت معالجه کم‌خطر	دائمی پس از بهبودی، واکنش برای حصول مصونیت فعال
سرخک	ویروس	ترشحات بینی، تماس با اشیای آلوده	پوست، دستگاه تنفس	۱۰ تا ۱۵ روز	بهار	تب، سرفه، چشمهای متورم و قرمز، ظهور دانه‌های در تمام پوست منتشر می‌شود	استراحت، مواظبت از چشمها	کمتر از یک درصد خطر مرگ دارد، مگر در مواردی شدید	دائمی پس از بهبودی، مصونیت غیرفعال به وسیله سرم
سل	باکتری	ترشحات دهان و بینی، خلط سینه	ششها	مختلف	همه فصول	سرفه، کم‌اشتهایی، درد سینه، وجود خون در خلط سینه	داروهای آنتی‌بیوتیک	در صورت شروع فوری معالجه کم‌خطر	احتمالاً هیچ
سیاه‌سرفه	باکتری	آب دهان و بینی، تماس با اشیای آلوده	دستگاه تنفس	۷ تا ۱۰ روز	پاییز و زمستان	سرفه‌های متوالی، به مدت یک تا دو ماه است فراغ	داروهای سولفا و آنتی‌بیوتیک	در شیرخواران در خطرناک، در کودکان کم‌خطر	دائمی پس از بهبودی، واکنش برای ایجاد مصونیت فعال
فلج اطفال (پولیو)	ویروس	ترشحات بینی و حلق و مدفوع ناقلین ویروس	نخاع شوکی و اعصاب حرکتی	معمولاً ۱۰ روز	تابستان	سر درد، سختی ماهیچه‌های گردن و پشت، فلج اعضا در بعضی از موارد شدید	معالجه خاصی ندارد	۱ تا ۴ درصد کشنده	معمولاً دائمی پس از بهبودی ۳ تا ۴ هفته با گاماگلوبولین واکسن ۹۰ درصد موثر است
قارچ لای انگشتان پا	قارچ‌های مختلف	تماس با زمین و اشیای آلوده، حمام و استخرهای شنا	پا، به ویژه لای انگشتان	نامعلوم	تابستان	ترک خوردگی پوست، خارش شدید در همان محل	خشک نگه داشتن با استفاده از داروهای کشنده قارچ، تعویض مرتب جوراب و کفش	کم‌خطر	ندارد

کزاز	باکتری	زخم در پوست	زخم	۴ تا ۲۱ روز	تمام فصول	سخت شدن ماهیچه‌ها که به تدریج سرتاسر بدن را فرا می‌گیرد، فلج	پادزهر کزاز	به شدت کشنده	سالیان دراز پس از بهبودی، واکسن ۵ تا ۷ سال مصونیت می‌دهد
نام بیماری	عامل مولد	چگونگی انتشار	محل آسیب‌پذیر در بدن	دوره نهفتگی بیماری	فصل خطرناک	علائم بیماری	راه معالجه	میزان خطر	مصونیت
لانزیت	ویروس، باکتری	ترشحات بینی، حالات سخت سرماخوردگی	حنجره و قسمت بالای نای	مختلف و وابسته به نوع عامل	زمستان و بهار	سرفه خشک، گلود متورم و دردناک	استراحت، دادن بخور	کم، به جز در موارد استثنایی	ندارد
مالاریا	نوعی تک سلولی از گروه آغازیان	گزندگی پشه آنوفل	دستگاه گردش خون، به ویژه گلبولهای سرخ	معمولاً ۶ روز	بهار، تابستان و پاییز	تب و لرز به همراه عرق	کینین و پنتاکینین	کم، مگر نوعی که هر روز تب عارضی می‌کند	احتمالاً مصونیت موقت در برابر نوعی که به آن مبتلا شده‌اند
مخملک	باکتری	ترشحات بینی و دهان	حلق	۲ تا ۵ روز	پاییز و زمستان	گلو درد شدید، تب زیاد، لرز، تهوع، ظهور دانه‌هایی در پوست از روز دوم به بعد	آنتی بیوتیک‌ها و سولفامیدها	کم‌خطر	معمولاً دائمی پس از بهبودی
مسمومیت غذایی بوتولیسم	باکتری	قوطلی‌های کنسرو که به دقت بسته‌بندی نشده‌اند، غذاهای غیر اسیدی که در معرض گرد و خاک مانده باشد	دستگاه عصبی	۱۲ تا ۲۶ ساعت	همه فصول	خستگی، سرگیجه، ضعف ماهیچه‌ای، فلج	مقادیر زیاد پادزهر مربوطه	نسبتاً زیاد، احتمال مرگ تا ۶۵ درصد	ندارد
یرقان واگیر (هپاتیت)	ویروس	شناخته نشده، شاید آب، غذا، تماس مستقیم و یا خون شخص مبتلا	کبد و دستگاه جریان خون	طولانی و متغیر، معمولاً ۲۰ تا ۱۲۰ روز	همه فصول	زردی پوست، تب، استفراغ، سردرد، درد کبد، قرمز شدن پوست و پا و احساس سوزش در آنها	استراحت، استفاده از غذاهای بی‌چربی و سرشار از پروتئین و هیدرات کربن	بندرت کشنده است، معمولاً چند ماه دوام دارد	پس از بهبودی هیچ مصونیت غیر فعال به وسیله گاماگلوبولین